

CRÒNICA

Continuant el seu caràcter itinerant, la IV Assemblea d'Estudis sobre el Comtat de Besalú tingué lloc a Camprodon el diumenge 31 d'Agost del 1980, amb nombrosa assistència.

El dia anterior, dissabte, i seguint la tradició d'aquestes diades d'estudi, molts assembleistes s'aplegaren a Camprodon a primera hora del matí per dur a terme una sèrie de visites, la primera de les quals fou al pintoresc llogarret de Rocabruna, a admirar la seva església romànica i el dilatat panorama que l'envolta. Posteriorment ens traslladàrem al poble de Beget al fons de la Vall, on es visità la important església romànica amb el seu famós Crist Majestat, una de les peces cabdals de l'art romànic i popular de la nostra terra catalana. Ambdues visites foren comentades per Joan M^a. de Ribot, arquitecte en cap dels Serveis de Restauració de la Diputació Provincial de Girona.

Els assembleistes dinaren després a Beget i a la tarda visitaren l'església de Llanars i el Monestir de Sant Joan de les Abadesses, amb el seu museu, recentment acondicionat. Al vespre, després de sopar, pogueren assistir, en el mateix Camprodon, a la projecció d'unes pel·lícules originals de l'entitat HISPANIA NOSTRA.

El diumenge 31 començà pròpiament l'Assemblea a 3/4 d'11, simultàniament al Monestir de Sant Pere i a les Escoles Nacionals. En el primer lloc es llegiren els extractes de comunicacions que feien referència a la història, i en el segon, les al·lusives a la prehistòria, arqueologia i temes diversos.

Presidí la sessió del Monestir el Dr. Antoni M^a. Aragó i Cabañas, sots-director de l'Arxiu de la Corona d'Aragó, acompanyat pel P. Josep M^a. de Garganta, dominic, el Dr. Grau Montserrat, el Dr. Jaume Marquès i Casanovas i el Marquès de Vallgornera, amb 18 comunicacions.

La sessió de les Escoles fou presidida per Mr. Enric Guiter, Catedràtic de l'Universitat de Montpel·lier, acompanyat pels Srs. Josep M^a. de Solà-Morales, President dels Amics de Besalú, D. Jaume Batinyà, President del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles, i el Dr. Antoni Noguera i Massa. Les comunicacions presentades foren també 18.

Després d'un breu descans, a la una del migdia hi hagué una segona part amb una sessió conjunta en el Monestir de Sant Pere per a escoltar les comunicacions que tractaven de Camprodon així com algunes de tema general, en nombre total de 14.

La presidència d'aquesta sessió solemne la formaven els Srs. Aragó, Guiter, Rvnd. Julià Pascual; Rector de Camprodon; Alcaldessa de Camprodon; Alcaldessa de Besalú; Sr. Arcadi Calzada, President de la Diputació de Girona; Sr. Ernest Lluch, Diputat a Corts; Sr. Francesc Ferrer, Senador; Sr. Ramon Sala i

Canadell, Diputat al Parlament Català i President dels Amics de l'Alta Garrotxa; Sr. Solà-Morales i Marquès de Vallgornera.

Cap a 2/4 de 3 tingué lloc el dinar de Germanor en el restaurant Can François de Molló on s'aplegaren prop de 200 assistents. A l'hora del cafè, el Marquès de Vallgornera, President de la Comissió Organitzadora de l'Assemblea d'Estudis, digué les següents paraules:

"Distingides autoritats, senyores i senyors assembleistes tots !

Les meves paraules primeres siguin per a remerciar a tots per la vostra assistència i aportació a aquestes dues diades de la IV Assemblea, d'una manera molt especial a tots aquells vinguts de l'altra banda dels Pirineus.

Voldria, almenys per una vegada, ésser breu en el meu parlament, no fos cas que també haguéssim de fer dues sessions simultànies per tal que cadascú només hagués d'escoltar-ne la meitat.

Voldria, abans de tot, dir la meva satisfacció, i crec que la de tots, per l'ajuda que hem tingut per part de la Sra. Alcaldessa i Ajuntament de Camprodon, i als bons amics que viuen o estiuegen en aquesta vila, encapçalats per en Josep M^a. Coch, ànima de l'organització i pel Sr. Antoni Garcia-Nieto, il·lustre mecenes que ha fet encunyar en aquesta ocasió una medalla de bronze al·lusiva a Camprodon, i de la qual ens en farà obsequi a molts dels assistents.

I també em complau, crec que com a tots vostès, haver passat unes hores en aquestes meravelloses terres de Camprodon, des de les quals se sent ja una flaire de les serralades pirinenques.

El poeta Josep M^a. Guasch, que venia tot sovint a Camprodon, era un enamorat d'aquestes terres, de les del Pirineu i de les contrades veïnes de França, i havia acudit en força ocasions als certàmens poètics de Perpinyà i havia merescut distincions del govern francès. És, en resum, un poeta que avui ens pertany a tots els aquí aplegats.

D'ell voldria manllevar alguns fragments poètics, més incisius i exactes que tot el que jo pogués inventar; començarem a dir amb ell la nostra joia per trobar-nos avui aquí:

*"Per sobre la muntanya
vibra l'himne eternal de l'alegria*

*Sadollem-nos el pulmó
d'aqueix aire de bosc ple d'harmonia,
Cantem la gran cançó
de l'alegria"*

De Camprodon, hauríem d'exaltar, a més de la cordialitat dels seus habitants, el seu meravellós paisatge. El poeta Guasch ha cantat, emotivament i amb precisió, els tres elements que em sembla que el defineixen: els prats, els arbres, l'aigua.

Escoltem alguns breus fragments del seu llibre "Pirinenques":

*"extesa vora el riu, floreix la prada,
sempre jove, frescal i envellutada"
"puja dels sots, la fresca regalada
i la nit es desclou arran dels pins,*

avenço lentament i d'una ullada
 cerco el camí que porta bosc endins.
 Bosc encantat ! Superba meravella !"
 "racó tranquil, racó guarnit de molsa,
 racó dels arbres vells, mig desmaiats,
 la font que hi neix, té una naixença dolça,
 no té el dolor dels naixements forçats.
 Brolla gentil, i alegrement davalla,
 la filla de la neu mai defalleix,
 meitat cançó i altra meitat riulla,
 és una vida en flor que resplandeix."

És admirable el nostre Comtat de Besalú, que hem tingut la sort d'haver anat recurrent -encara que d'una manera parcial- en les nostres assemblees; hem vist tota mena de paisatges i de climes; hem passat dels pins d'àlep i alzines de Besalú a les rouredes i fagedes d'Olot, als saules de l'estany de Banyoles, a les pinedes de rajolet i als bedolls i freixes de Camprodon.

Només ens manca el mar, però jo no desespere que algun dels investigadors que ens acompanyen sempre, descobreixi un dia que tenim dret a algun racó de costa i tant de bo si aquesta fos una bona platja, no gaire contaminada ni massa ventosa, i millor si no fos gaire lluny d'Olot ni de Camprodon.

Si mirem les inicials de les viles que hem anat recurrent, Besalú, Olot, Banyoles, Camprodon, es dibuixen, segons la moda actual, les segles BOBC que, segons els entesos, han de traduir-se per "beatus, obediens, basilicarum concurrens", que es refereix, sens dubte, a l'Amic de Besalú, que feliç per obedient, concorre a les basíliques en què, per ara, fineixen les nostres assemblees.

Quina serà la trajectòria futura d'aquestes ? On anirem la propera vegada ?

Hi ha tants llocs bonics per visitar ! Tant de bo fos possible anar un any a la Vall del Bac, a Sant Aniol de Finestres o a Santa Bàrbara de Pruneres, però per moltes pruneres que hi hagi, necessitem alguna cosa més, bons locals, correctes vies de comunicació, etc.

Potser es podria pensar en la vall de Mieres, els habitants actuals de la qual segurament ja no han conegut els comtes de Besalú, ni saben potser que pertanyen al Comtat, ni han sentit parlar mai dels Amics de Besalú. Fóra bo de no oblidar-nos d'ells i fer-los una visita.

Vostès, però, tenen la paraula.

Però cada vegada són més grans les dificultats per a organitzar les assemblees; sempre anem amb retard en l'edició de les Actes, en bona part per qüestions econòmiques.

Ens hauríem d'acostar més als financers i als polítics, que com que normalment són els que poden disposar amb més prestesa dels diners dels altres, haurien d'ésser els que tinguéssin també més facilitat per a donar-los.

Tot això que passa pel meu cap, son sens dubte les boires de què ens parla el poeta Guasch:

"els faigs la reben fortament calmosos,
 i la boira els festeja enamorada

*i amb deixos silenciosos,
s'hi rebat i els abraça enjogassada”.*

o com diu en un altre lloc:

*“la boira dorm a dins el bosc dels somnis
del bosc florit ple de desmais de tortra”.*

Però, si penso que malgrat totes les dificultats que hem anat trobant des del 1968 en què varem començar la primera assemblea a Besalú, dificultats que a uns ha agrisat els cabells, a d'altres ens els ha aclarit, si penso, dic, que encara continuem tenint amics fidels, si encara podem trobar persones competents i amables com el Sr. Guiter i el Sr. Aragó que han volgut presidir les nostres sessions, si encara continuem rebent diners de la Diputació Provincial per a l'edició de les actes, és ben clar, que les boires hi són però també que un dia s'aixequen, com diu el poeta:

*“i... bufa el vent, i adéu, s'estiragonya,
se revolca pels prats i estebornida
s'enfila cap el cim de la muntanya,
i esblaima el blau del cel i allí es destria
amb un caient d'eterna gelosia”.*

o en un altre fragment:

*“la boira dorm i el blau del cel esclata
amb un riure olorós de dona jove”.*

Amics tots,

*la cultura, l'amor al treball, el gust per la tasca ben feta, el dret a una vellesa tranquil·la, no són avui valors gaire apreciats ni respectats,
tots podem, per uns dies o un temps, ésser embolicats per les boires de les difi-
cultats i del desànim,*

però no dubtem que la boira un dia o un altre s'aixecarà.

I si no és així, almenys avui siguem feliços; demà ja tornarem a preocupar-nos.

Moltes gràcies a tots i fins a una nova ocasió !”

A aquestes paraules respongué breument el Sr. Arcadi Calzada, President de la Diputació Provincial, dient com personalment i la Corporació que presidia admirava l'esforç d'entitats com Amics de Besalú, que treballaven amb tant d'entusiasme pel país i que mai no els mancava l'ajuda de la Diputació provincial en la mesura de les seves possibilitats.

Acabat el dinar, els assembleistes es traslladaren novament al Monestir de St. Pere, per a escoltar un concert especialment organitzat pels Amics de Besalú per a aquesta Assemblea, ofert però, també, gratuïtament, a tots els habitants de Camprodon.

El concert anà a càrrec del prestigiós conjunt vocal de Barcelona “Cantare con la gorgia”, format per Àngels Sal, soprano; Mercè Cano, mezzo; Lluís Tort, tenor; Toni Oliva, baix i Jordi Casas, contra-tenor, i director del grup.

El concert consistí en música del Renaixement. La primera part, fou dedicada a la Polifonia espanyola i es van interpretar les següents composicions: Oh que plazer, de Francisco Guerrero; Zagaleja de lo verde, de Juan Vasquez; Puse mis amores en Fernandillo, anònim; Claros y frescos rios, anònim; Teresica hermana, de Mateu Fletxa, el Vell; Tenga yo salud, de Francisco Gutiérrez; Entre

dos mansos arroyos, de Mateo Capitán i En tanto que de rosa y azucena, de Francisco Guerrero.

La segona part, de Polifonia italiana, consistí en: El Grillo, de Josquin des Pres; O felici occhi miei, de Jakob Arcadelt; Chi chi li chi, de Domenico da Nola; 3 composicions de Claudio Monteverdi: Si ch'io vorrei morire, Che dar piú vi poss'io, i Io mi son giovinetta; i dues d'Adriano Banchieri: Mascherata d'amanti i Contrapunto Bestiale.

El director Sr. Jordi Casas donà una breu referència de cada una de les cançons, tan aviat sentimentals com alegres o inclús francament sarcàstiques o còmiques.

La interpretació de cançons tan suggestives i ben interpretades com d'audició infreqüent, constituí un èxit espectacular i el grup vocal hagué d'oferir algunes obres fora de programa.

El darrer acte de l'Assemblea d'Estudis consistí en una solemne recepció a la Casa de la Vila de Camprodon, on s'aplegaren tots els assembleistes. L'acte fou presidit per la Sra. Alcaldessa i el Regidor de Cultura, als quals acompanyaren en la Presidència el Sr. Rector de Camprodon i Srs. Solà-Morales i García Nieto.

Començà l'acte amb unes paraules de la Sra. Alcaldessa, la qual saludà tots els assembleistes i expressà la seva satisfacció per haver tingut durant unes hores a Camprodon tan nombrosa i escollida assistència.

A continuació el Sr. Marquès de Vallgornera presentà les actes de la Assemblea anterior celebrada a Banyoles; el Sr. Garcia Nieto féu lliurament generós de les medalles per ell encunyades a tots els assembleistes que havien presentat comunicacions durant la diada. El Sr. Solà-Morales saludà també tots els assembleistes i donà les gràcies a la Sra. Alcaldessa i a tot l'Ajuntament de Camprodon per la seva acollida i per l'entusiasta col·laboració a l'organització de l'Assemblea.

Finalment, el Sr. Jordi Alentorn, President dels Amics de la Vall d'en Bas, Delegació dels Amics de Besalú, oferí uns diplomes dissenyats per ell en nom d'aquesta darrera entitat a les principals personalitats que havien figurat de forma destacada en l'organització i desenvolupament d'aquesta IV Assemblea, com la Sra. Alcaldessa de Camprodon, el Sr. Arcadi Calzada, Sr. Guiter, Sr. Aragó, Sr. Garcia-Nieto, Sr. Coch i Sr. Marquès de Vallgornera.

D'aquesta forma, i cap a les vuit del vespre, es donà per acabat l'acte i quedà clausurada la IV Assemblea d'Estudis sobre el Comtat de Besalú.